

Będziemy mówili wam prawdę

Data publikacji: 29.08.2012 16:00

Będziemy mówili wam prawdę - obiecywali dziennikarze polskiej sekcji Radia Wolna Europa i słowa dotrzymywali. W 2012 roku mija 60 lat od pierwszej audycji RWE, z tej okazji pod koniec września w Cieszynie otwarta zostanie wystawa "Głos Wolnej Europy".

- Zespół polski, który zebrał się dziś wokół mikrofonu składa się z ludzi o najróżniejszych przekonaniach i zapatrywaniach politycznych, ale łączy nas wszystkich ta cudowna zмова, którą daje dążenie do jednego wspólnego celu - mówił Jan Nowak-Jeziorański w pierwszym programie polskiej sekcji Radia Wolna Europa nadawanym 3 maja 1952 z Monachium i obiecywał: **- Będziemy mówili wam prawdę o wypadkach rozgrywających się w świecie, którą sowiecki reżim chce przed wami ukryć, by zabić w was resztki nadziei. Będziemy informowali was o wszystkich poczynaniach polskich na arenie międzynarodowej. Będziemy prowadzili na falach eteru walkę z rusyfikacją i sowietyzacją polskiej kultury, walkę z wynaradawianiem młodzieży. Będziemy walczyli z fałszowaniem naszej historii i naszych tradycji.**

Początki Radia Wolna Europa/Radia Swoboda (RFE/RL - ang. Radio Free Europe/Radio Liberty) sięgają 1949 r. Było finansowane przez CIA. Pierwszy program został wyemitowany na falach krótkich do Czechosłowacji, 1 czerwca 1950. Pierwsze programy adresowane do słuchaczy w Europie Środkowej RWE zaczęło nadawać w lipcu 1950 r., ale były one nagrywane w Nowym Jorku. 3 maja 1952 r. Rozgłośnia Polska Radia Wolna Europa rozpoczęła pod nazwą Głos Wolnej Polski nadawanie z Monachium stałych audycji do Polski. Radio stało się jedynym z najważniejszych obiektywnych źródeł informacji, jego popularność szybko rosła. Radio przekazywało informacje o zbrodni dokonywanych przez służby bezpieczeństwa PRL. Emitowane były m.in. audycje z udziałem zbiegłych z kraju pracowników aparatu przemocy, którzy opisywali metody represji stosowane w Polsce. Nadawano również audycje literackie, katolickie, kulturalne i muzyczne. Komunistyczne władze próbowały blokować sygnał RWE, jednak bez większych sukcesów. Rozgłośnia Polska RWE zakończyła działalność w 1994 roku.

Pracowali w niej m.in. Wiktor Budzyński, Jacek Kaczmarski, Ludwik Łubieński, Witold Łukaszewicz, Władysław Minkiewicz, Włodzimierz Odojewski, Bronisław Wildstein i wielu innych. Współpracowali m.in. Stanisław Barańczak, Marian Hemar, Gustaw Herling-Grudziński, Jakub Karpiński, Jan Lechoń, Leopold Tyrmand, Kazimierz Wierzyński, Józef Wittlin i in.

Również osoby pochodzące lub związane ze Śląskiem Cieszyńskim miały swój udział w tworzeniu RWE. Jedną z takich postaci był Jan Kuchejda (ur. 1917 - zm. 2008) pochodzący z Dolnej Lesznej, żołnierz walczący w kampanii wrześniowej i ruchu oporu. Pochodził z zasłużonej dla polskośći na Śląsku Cieszyńskim rodziny. Ukończył gimnazjum polskie w Cieszynie, po maturze odbył służbę wojskową w 21 Dywizji Piechoty Górskiej. Podczas kampanii wrześniowej był ranny w bitwie pod Gródkiem Jagiellońskim. W 1940 opuścił szpital i rozpoczął działalność w organizacji ruchu oporu na Śląsku. Aresztowany w 1941 r. przez gestapo został skazany za działalność podziemną na 4 lata więzienia. Lata 1941-1945 spędził w więzieniu w Cieszynie i różnych obozach koncentracyjnych, w tym w Raciborzu, Zwickau i Bernau. Od 1946 roku studiował w Monachium, gdzie w lipcu 1952 r. rozpoczął pracę w RWE, będąc m.in. fotoreporterem. Od 1955 r. pracował w dziale realizacji, zostając w 1974 zastępcą szefa a od 1982 r. szefem tego działu jako następcą zmarłego Janusza Wedowa. Z RWE współpracował również w okresie PRL Władysław Oszelda, a prowadzący w Górkach Wielkich Instytut Heraldyczno-Weksylogiczny autor dzieła "Pieczęcie i herby Śląska Cieszyńskiego", Alfred Znamierowski pracował w monachijskim Radio Wolna Europa w latach 1966-1978.

Pod koniec września w Cieszynie odbędzie się wystawa, która ma przypomnieć rolę RWE: **- Wystawa ukazuje najważniejsze wydarzenia z historii Głosu Wolnej Polski/Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa. Jej celem jest przede wszystkim zobrazowanie fenomenu RWE - rozgłośni, która odegrała znaczącą rolę w kształtowaniu i wspieraniu antytotalitarnego oporu w naszym kraju** - wyjaśniają inicjatorzy cieszyńskiej wystawy Senator RP Tadeusz Kopeć i posłanka Aleksandra Trybuś.

Uroczyste otwarcie wystawy ma odbyć się 24 września w Książnicy Cieszyńskiej, wystawa potrwa do 28 września.

Posłuchaj pierwszej audycji polskiej sekcji RWE: